

ἐξ αἰφνηδίου θανάτου συμβάντος τῷ δυστυχῇ γεωργῷ ὁπότε ἀπέκοπτε τὸ δένδρον εἴτε ἐκ κεραυνοῦ κατακλύσαντος αὐτὸν, ξαγδαίας συμβάσης βροχῆς, ὡς ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις συμβαίνει. Ἀλλ' ἂν τοῦτο ἦναι μύθος, πόσος σεβασμὸς δὲν θὰ ὠφείλετο εἰς τὸ ὄντως φιλόξενον καὶ φιλόφρων τούτου δένδρον, ἵνα πλάσῃ χάριν αὐτοῦ μυθολογίαν, ἵνα παρατείνῃσιν τὴν ζωὴν τῶν πλατάνων τῶν προσφερόντων καὶ καταφυγὴν ἐν ὧρα θεοῦ καὶ γολισμὸν ἄξιον λόγου εἰς τὴν χώραν των;

Χωροῦντες ἐκ τῆς θέσεως ταύτης πρὸς τὰ ἄνω διὰ κοιλάδος ἱκανῶς εὐρείας ἀπαντῶμεν τὰ ὠραία τῶν Τσουρλαίων δάση, διακρινόμενα διὰ τὸ ὑψικομον καὶ πύκνυν τῶν δένδρων. Τὴν θέσιν ταύτην, μίαν τῶν μαγευτικωτέρων, καὶ γραφικωτέρων, ἐξ ὧν εἶδομεν, καὶ τὸ προσφιλὲς ἐνδιαιτήμα τῶν ποιητικῶν βρεμβασμῶν ἐνὸς τῶν ἀξιολόγων νεωτέρων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Σαμίου Κλεάνθους, περιγράφομεν ἐν ταῖς μετέπειτα ἡμῶν ἐπιστολαῖς. Τέλος, ἵνα μὴ μακρηγορῶμεν τὰ περί τῆς Λέκας, τῆς Καστανέας καὶ ὁ ἀπ' αὐτῆς μέχρι τοῦ Μαραθοκάμπου τόπος ἐστὶ κεκοσμημένος ὑπὸ δασῶν τερπνῶν καὶ ἐκτεταμένων. Γραφικὰς δὲ φυσικὰς τοποθεσίας ἀπαντᾷ τις πορευόμενος ἐκ τοῦ χωρίου Πλατάνου μέχρι τῆς Μονῆς τῆς Μεγάλης Παναγίας, καὶ σποράδην δύναται νὰ θαυμάσῃ πολλὰ καὶ τῆς νήσου θέσεις ἀφθόνως ὑπὸ τῆς φύσεως ἐστολισμένας. Καὶ ἀληθὲς μὲν ὅτι ἡ δίκηλα τοῦ γεωργοῦ σμικρίνει καθ' ἐκάστην τὰ φυσικὰ ταῦτα μέρη, ἀλλὰ καὶ τὰ νῦν ὑφιστάμενα μαρτυροῦσι τὸ γόνιμον τῆς Σαμιακῆς γῆς καὶ ἐμφαίνει, ὅτι κατ' ἀλήθειαν ἐδόθη τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο τῆς Δουοῦνης ὄνομα εἰς τὴν νήσον.

Ἐκθέσαντες ἐν συντομίᾳ τὰ τῆς φυσικῆς καταστάσεως τῆς νήσου λοιπὸν ἐστὶν ἡμῖν νὰ γράψωμεν περὶ τῶν προϊόντων αὐτῆς καὶ τῆς καλλιεργείας, τὰ ὁποῖα ἔσονται τὸ θέμα τῆς ἐπομένης ἡμῶν ἐπιστολῆς.

M. I. ΒΡΑΤΣΑΝΟΣ.

ΟΙ ΕΞΟΡΙΣΤΟΙ ΘΕΟΙ

Υπὸ ΕΡΡΙΚΟΥ ΑΪΝΕ.

Μετάφρασις ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ,

Υπὸ ΑΓΓΕΛΟΥ Σ. ΒΛΑΧΟΥ.

(Συνέχεια, ἴδε φυλλάδιον 34).

ΟΜΟΙΑ τὸν χαρακτήρα εἶνε καὶ τὰ περὶ τοῦ νέου ἱππότη λεγόμενα, ὅστις, παίζων ποτὲ τὴν σφαίραν μετὰ τινῶν φίλων του ἐν τινι παρὰ τὴν Ῥώμην ἐπαύλει, ἐξέβαλε τὸν δακτύλιόν του, ἐμποδίζοντα αὐτὸν κατὰ τὴν παιδίαν, καὶ τὸν ἐπέρασεν εἰς τὸν δάκτυλον μαρμαρίνου τινος ἀγάλματος, ἵνα μὴ ἀπολεσθῇ. Ὅταν ὅμως ὁ ἱππότης, μετὰ τὸ τέλος τῆς παιδείας, ἐπέστρεψε πρὸς τὸ ἀγαλμα, ὅπερ παρίστανε μυθολογικὴν τινα θεάν, εἶδε περίτρομος ὅτι ἡ μαρμαρίνος γυνὴ δὲν εἶχε πλέον εὐθὺν ἀλλὰ κυρτὸν τὸν δάκτυλον, εἰς ὃν εἶχεν ἐκεῖνος περάσει τὸν δακτύλιόν του, οὕτως ὥστε τῷ ἦτον ἀδύνατον πλέον νὰ τὸν ἐκβάλῃ, ἐκτὸς ἂν τῆς ἔθρουε τὴν χεῖρα, ὅπερ ὅμως παράδοξός τις συμπάθεια τῷ ἀπηγόρευεν. Ἐδράμει καὶ ἐδιηγῆθη τὸ ἄκμα εἰς τοὺς συμπαίκτοράς του, καλῶν αὐτοὺς νὰ πεισθῶσιν ἰδίους ὁμίαι περὶ τοῦ γενομένου. Ὡς ἐν τούτοις ἐπινέκαμψε μετὰ τῶν φίλων του εἰς τὸ ἀγαλμα, ἐπανεῦρε τὸν δάκτυλόν του εὐθὺν ὡς πρότερον, ἀλλ' ὁ δακτύλιος εἶχεν ἀφανισθῇ. Μετ' ὀλίγον χρόνον ἀπεφάσισεν ὁ ἱππότης νὰ τελέσῃ τὸ ἱερὸν τοῦ γάμου μυστήριον, κ' ἐνυμφεῖσθαι. Ἀλλὰ τὴν πρώτην εὐθὺς νύκτα τοῦ γάμου, ἐνῶ ἡτοιμάζετο νὰ κατακλιθῇ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ τις, ἰσχυριζομένη ὅτι ὁ ἱππότης ἠβράχωνίσθη μετ' αὐτῆς, ὅτε ἐπέρασε τὸν δακτύλιόν του εἰς τὸν δάκτυλόν της, καὶ ὅτι ἐπομένως τῇ ἀνῆκεν ὡς νόμιμος σύζυγος. Μάτην ἀπέκρουσε τὴν ἀξίωσιν ταύτην ὁ ἱππότης ὁσάκις ἤθελε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του, ἡ μυθολογικὴ γυνὴ εἰσεχώρει μεταξὺ αὐτοῦ καὶ ἐκείνης, οὕτως ὥστε ὅλην τὴν νύκτα ἐστέρησεν αὐτὸν τὰς τέρψεις τοῦ γάμου. Τὸ αὐτὸ συνέβη τὴν δευτέραν νύκτα, τὸ αὐτὸ καὶ τὴν τρίτην, ὁ δὲ ἱππότης κατήντησε λίαν μελαγχολικός. Οὐδενὸς αἰ συμβουλαὶ τὸν ὠφέλουν, καὶ αὐτοὶ δ' οἱ εὐλαβέστατοι ὑψωνον ἄπορι τοὺς ὅμους. Πλὴν τέλος ἤκουσε περὶ τινος ἱερέως, ὀνόματι Παλούμνου, ὅστις εἶχεν ἤδη πολλάκις φανῇ χρήσιμος κατὰ σαταλικῶν ἐπηρεϊδῶν ἀλλ' οὗτος μόλις μετὰ μακρὰς παρ-

κλήσεις ὑπεσχέθη τὴν συνδρομὴν του εἰς τὸν ἱππότην, καθὼς ἐκτιθέμενος οὕτως, ὡς ἔλεγεν, ὁ ἴδιος εἰς τὸν μέγιστον κίνδυνον. Ἐγραψε τότε ὁ ἱερεὺς παράδοξά τινα γράμματα ἐπὶ τεμάχους περγαμνῆς, καὶ παρήγγειλεν εἰς τὸν ἱππότην νὰ εὕρεθῇ τὸ μεσονύκτιον εἰς ὀρισμένην τινα τρίοδον πέραξ τῆς Ῥώμης, ὅθεν ἤθελεν ἰδεῖν παρελάνοντα ἐνώπιόν του τὰ παραδοξότερα τῶν φαντασμάτων· νὰ μὴ τρομάξῃ δὲ παντελῶς ἐξ ὅτων ἴδῃ ἢ ἀκούσῃ, ἀλλὰ νὰ περιμεῖνῃ ἀτάραχος, μέχρις οὗ ἴδῃ παρερχομένην πρὸ αὐτοῦ τὴν γυναῖκα, εἰς ἧς τὸν δακτύλον εἶχε περάσει τὸν δακτύλιόν του· τότε νὰ πλησιάσῃ πρὸς αὐτήν, καὶ νὰ τῇ ἐγγείρῃ τὸ ἔγγραφον περγαμνόν. Εἰς τὴν παραγγελίαν ταύτην ὑπήκουσεν ὁ ἱππότης, καὶ σταθεὶς περὶ τὸ μεσονύκτιον, οὐχὶ ὅμως ἐλεύθερος παλμῶν, εἰς τὴν ὑποδειχθεῖσαν τρίοδον, εἶδε παρελάνουσαν τὴν παράδοξον συνοδείαν. Ἦσαν ὡχροὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, φοροῦντες μεγαλοπρεπεῖς ἐορτασίμους ἐσθῆτας· τῶν εἰδωλολατρικῶν χρόνων· ἄλλοι ἔφερον χρυσοὺς καὶ ἄλλοι δάφνης στεφάνους περὶ τὰς κατῆλως κλινούσας κεφαλὰς τῶν ἄλλοι δ' ἔφερον μετ' ἀγωνιώδους σπουδῆς ἀργυρὰ ἀγγεῖα, ποτήρια καὶ ἄλλα σκεύη τῆς ἀρχαίας ἱεροτελεστίας. Ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους διεκρίνοντο καὶ κολοσσιαῖοι ταῦροι, χρυσοκέρωτες καὶ ἀνθοστεφεῖς. Τέλος δ' ἐπὶ λαμπροῦ ἄρματος ἔπεφάνη θεὰ, ὑψηλὴ τὴν ἀναδρομὴν καὶ θαμβοῦσα τὸ κάλλος, ἀπαστρέπτουσα ἐν πορφύρᾳ καὶ ῥόδῳ ἐστεμμένη. Ὁ ἱππότης, ἀναγνωρίσας εὐθὺς τὴν γυναῖκα ἣτις κατεῖχε τὸν δακτύλιόν του, ἐπλησίασεν εἰς αὐτήν καὶ τῇ ἐπέδωκε τὴν περγαμνὴν τοῦ ἱερέως Πηλοῦμνου. Ὡς εἶδεν ἡ ὥραία τὰ ἐπ' αὐτῆς γεγραμμένα σημεῖα, ἤγειρε μετ' οἰμωγῆς τὰς χεῖρας πρὸς τὸν οὐρανόν, δάκρυα ἐπήγασαν ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν της, καὶ ἀνέκραξεν ἄπελπις: — Σκληρὲ ἱερεῦ Πηλοῦμνε! δὲν πύχριστήθης ἀκόμη μ' ὅσα δαινὰ μάς ἐπροξένησες! θὰ τελειώσουν ὅμως ἐντὸς ὀλίγου αἱ καταδιώξεις σου, σκληρὲ ἱερεῦ Πηλοῦμνε! » Ταῦτα δ' εἰποῦσα ἀπέδωκεν εἰς τὸν ἱππότην τὸν δακτύλιόν του, καὶ δὲν ἐταράχθη πλέον ἐκεῖνος τοῦ λοιποῦ. Ἀλλ' ὁ ἱερεὺς Πηλοῦμνος ἀπῆλκε τὴν τρίτην ἡμέραν μετὰ τὸ γεγονός τοῦτο.

Τὴν ἱστορίαν αὐτὴν ἀνέγνων τὸ πρῶτον εἰς τὸ ὄρος Ἀφροδίτης (Mons Veneris) τοῦ Κόρνμμαν. Πρὸ μικροῦ δὲ τὴν ἀπῆντησα καὶ ἐν τῷ παραλόγῳ βιβλίῳ περὶ Μαγείας τοῦ Δέλ-Ρίο, δανειζομένου αὐτὴν παρὰ τινος ἰσπανικοῦ συγγραμματος· πιθανώτατα εἶνε ἰσπανικῆς καταγωγῆς

τὸ διήγημα. Ὁ βαρὼν Ἀίχενδορφ, νέος γερμανὸς συγγραφεὺς, διέπλεσε τὸ γεγονός εἰς χαιριστάτην διήγησιν· ὁ δὲ Βιλλιβάλδος Ἀλεξίς, ἕτερος γερμανὸς συγγραφεὺς, διεμόρφωσεν ἐπίσης τὴν προτελευταίαν ἱστορίαν εἰς μυθιστόρημα, κατατάσσόμενον μετὰ τῶν πνευματωδεστέρων ποιητικῶν του προϊόντων.

Τὸ προμνημονευθὲν σύγγραμμα τοῦ Κόρνμμαν, Mons Veneris, εἶνε ἡ σπουδαιότερα πηγὴ διὰ τὸ θέμα περὶ οὗ ἐνταῦθα ὁ λόγος. Εἶνε πολὺς κειρὸς, ἀφ' οὗτο τὸ ἀνέγνων, καὶ μόνον ἐκ μνήμης δύναμαι τὴν νῦν λαλήσω περὶ αὐτοῦ· τὸ ἐνθυμοῦμαι ὅμως τόσον καλὰ, ὥστε νομίζω ὅτι τὸ βλέπω ἀκόμη, τὸ μικρὸν ἐκεῖνο, διακοσίαις πενήκοντα περίπου σελίδας περιέχον, βιβλίον, μετὰ ὡραῖα του ἀρχαία γράμματα· θὰ ᾔην τυπωμένον περὶ τὰ μέσα τῆς 12'. ἑκατονταετηρίδος. Ἡ περὶ τῶν στοιχειωδῶν πνευμάτων διδασκαλίαν ἀναπτύσσει ἐν αὐτῷ ἀκριβέστατα, εἰς ταύτην δὲ προσαρτὰ ὁ συγγραφεὺς θαυμασίως διηγῆσαι περὶ τοῦ Ὄρου τῆς Ἀφροδίτης. Τοῦ Κόρνμμαν τὸ παράδειγμα μιμούμενος καὶ ἐγὼ, ἐλάλησα ἐν εὐκαιρίᾳ τῶν στοιχειωδῶν πνευμάτων περὶ τῆς μεταμορφώσεως τῶν ἀρχαίων μυθολογικῶν Θεῶν. Οἱ θεοὶ αὐτοὶ δὲν εἶνε φάσματα, διότι ὡς πολλάκις ἐξέφρασα, δὲν ἀπέθανον· εἶνε ἀπλάστα, ἀθάνατα ὄντα, ἀποσυρθέντα κατ' ἀνάγκην, μετὰ τὴν νίκην τοῦ Χριστοῦ, εἰς τοὺς ὑπογείους κευθμῶνας, ὅπου, μετὰ τῶν ἄλλων στοιχειωδῶν πνευμάτων συνδιακίτῳμενα, τελοῦσι τὸ δαιμόνιον αὐτῶν σκεδῆριον. Παραδοξότερα καὶ θαυμαστότερα ῥωμαντικῶς φέρονται παρὰ τῷ γερμανικῷ λαῷ τὰ περὶ τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης μυθεύμενα, ἣτις, ἅμα κρημνισθέντων τῶν ἱερῶν αὐτῆς, κατέφυγεν εἰς ἀποκρυφόν τι ὄρος, ὅπου, ἐν μέσῳ φαίδρου θιάσου σελφιδῶν, δρυάδων καὶ ναϊάδων, καὶ πολλῶν ἐτιδασήμων ἡρώων, οἵτινες ἠρπαιώθησαν αἵφνης ἐκ τοῦ κόσμου, ἄγει εὐθυμον καὶ παράλυτον βίον. Μακρόθεν ἤδη, πλησιάζων τις εἰς τὸ βουνόν, ἀκούει τὸν φαίδρον γέλωτα καὶ τοὺς γλυκεῖς φθόγους τῆς κιθάρας, αἵτινες ὡς ἀόρατος ἄλυσις περιβάλλουσι τὴν καρδίαν τοῦ πλάνητος καὶ τὸν ἔλκουσι πρὸς τὸ ὄρος. Εὐτυχῶς ὅμως φρουρεῖ παρὰ τὴν εἰσοδὸν ἀρχαῖός τις ἱππότης, καλούμενος ὁ πιστὸς Ἐκκαρτ· ἵσταται στηριζόμενος ἐπὶ τοῦ μακροῦ του ξίφους ὡς ἀγχιμα, ἀλλ' ἡ σεμνὴ πολιὰ του κεφαλῇ σείεται πάντοτε καὶ εἰδοποιεῖ τὸν ὁδοιπόρον περὶ τῶν ἡδονικῶν κινήσεων, οἵτινες ἀναμένουσιν αὐτὸν ἐντὸς τοῦ ὄρους.

Πολλοὶ ὀπισθοδρομοῦσιν ἐγκαίρως περίτρομοι· πολλοὶ ὅμως παρακούουσι τὴν μηκητικὴν τοῦ γέροντος φωνὴν καὶ ῥίπτονται τυφλοὶ εἰς τὴν ἄβυσσον τῆς καταράτου ἡδυπαθείας. Ἐπίτινα χρόνον πάντα βαίνουνσι κατ' εὐχὴν. Ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει πάντοτε διάθεσιν εἰς γέλωτα· σιγᾷ πολλάκις, σκυθρωπάζει, καὶ ἀναμνησκέσται τοῦ παρελθόντος· διότι τὸ παρελθὸν εἶνε ἡ κυρία τῆς ψυχῆς τοῦ πατρὸς, καὶ ποθεῖ νοσταλγῶν τὰ αἰσθήματα, ὅσα, καίτοι ἀλγεῖνά, συνεκίνησαν ἄλλοτε τὴν ψυχὴν του. Οὕτω συνέθη ἰδίως εἰς τὸν Ταγχούζερ, κατὰ τι δημοτικὸν ἄσμα, ἀνῆκον εἰς τὰ περιεργότερα γλωσσικὰ μνημεῖα, ὅσα διεσώθησαν εἰς τὸ στόμα τοῦ γερμανικοῦ λαοῦ. Τὸ ἄσμ' αὐτὸ ἀνέγων κατὰ πρῶτον εἰς τὸ προμνημονευθὲν σύγγραμμα τοῦ Κόρνμανν. Παρ' αὐτοῦ τὸ ἐδανείσθη κατὰ λέξιν σχεδὸν ὁ Πραιτόριος, ἐκ δὲ τοῦ Blocksberg τοῦ Πραιτορίου μετετύπωσαν αὐτὸ οἱ συλλογεῖς τοῦ Θαυμασίου Κέρατος, καὶ μόλις ἐκ λανθασμένου ἴσως ἀντιγράφου ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου βιβλίου δύναμαι νὰ τὸ ἀνακυνώσω ἐνταῦθα εἰς τοὺς ἀναγνώστας μου (α) :

« Τώρα ὅμως θέλω νὰ ἀρχίσω· ἄς ψάλλωμεν τὸν Ταγχούζερ, καὶ ὅσα ἔπραξε θαυμαστά μετὰ τὴν κυρίαν Ἀφροδίτην.

« Ὁ Ταγχούζερ ἦτο καλὸς ἵπποτης· ἤθελε νὰ ἴδῃ μεγάλα θαύματα· ὑπῆγεν εἰς τὸ βουνὸν τῆς Ἀφροδίτης, ὅπου ἦσαν καὶ ἄλλαι ὠραῖαι γυναῖκες.

«— Ταγχούζερ μου, σ' ἀγαπῶ· μὴ τὸ λησμονῇς· μ' ὠρκίσθης νὰ μὴ μ' ἀφήσῃς ποτέ.

«— Καλὴ μου Ἀφροδίτη, αὐτὸ δὲν τὸ ἔκαμα, τὸ ἀρνοῦμαι· οὐδεὶς ἄλλος τὸ λέγει παρὰ σὺ, οὕτω καὶ νὰ ἔχω τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ.

«— Ταγχούζερ, τί λέγεις! πρέπει νὰ μείνης πλησίον μας· μέινε, νὰ σοὶ δώσω μίαν τῶν γυναικῶν μου εἰς νόμιμον σύζυγον.

«— Ἄν λάβω ἄλλην σύζυγον παρ' ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἔχω εἰς τὴν καρδίαν μου, θὰ καίωμαι αἰωνίως εἰς τὸ πῦρ τῆς κολάσεως.

«— Λαλεῖς πολὺ περὶ τοῦ πυρὸς τῆς κολάσεως, τὸ ὅποῖον ὅμως δὲν ἐδοκίμασες· συλλογίσου τὸ ἐρυθρόν μου, στόμα, τὸ ὅποῖον γελᾷ κάθε στιγμήν.

«— Τί νὰ κάμω τὸ ἐρυθρόν σου στόμα; εἶνε κινδυνώδες δι' ἐμέ· δός με τὴν ἄδειαν νὰ πηγαίνω,

τρυφερά μου Ἀφροδίτη, μετὰ τὴν τιμὴν ὅλων τῶν γυναικῶν.

«— Ἄδειαν ζητεῖς, Ταγχούζερ· δὲν σοὶ τὴν δίδω· μέινε, μέινε, ἀγαπητέ μου ἵπποτα, καὶ δός ἀναψυχὴν εἰς τὴν ζωὴν σου.

«— Ἡσθένησεν ἤδη ἡ ψυχὴ μου· δὲν δύναμαι νὰ μείνω περισσότερον· δός με τὴν ἄδειαν, τρυφερά μου γυνή· ἄφες με ν' ἀποσπασθῶ τοῦ λαμπροῦ σου σώματος.

«— Ταγχούζερ, μὴν ὀμιλῇς τοιουτοτρόπως· δὲν εἶσαι εἰς τὸν ἐαυτόν σου· Πηγαίνωμεν εἰς τὸν κοιτῶνα, νὰ πιζώμεν τὰς κρυφίας τοῦ ἔρωτός μας παιδιάς.

«— Ὁ ἔρως σου μ' ἐγείνειν ἐπαχθής· μ' ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν, τρυφερά μου δέσποινα Ἀφροδίτη, ὅτι εἶσαι διαβόλισσα.

«— Ἄχ, Ταγχούζερ, πῶς ὀμιλεῖς τοιουτοτρόπως! θέλεις νὰ με ὑβρίσης; Ἄν μείνης ἀκόμη μακρότερον χρόνον μαζὺ μας, θὰ πληρώσῃς αὐτόν σου τὸν λόγον.

«— Ταγχούζερ, θέλεις νὰ λάβῃς ἄδειαν; λάβε τὴν παρὰ τῶν γερόντων ἵπποτων μου, καὶ ὅπου ἂν ὑπάγῃς εἰς τὴν γῆν, ψάλε τοὺς ἐπαίνους μου.

« Ὁ Ταγχούζερ ἐξῆλθε πάλιν τοῦ βουνοῦ, λυπούμενος καὶ μετανῶν· θὰ ὑπάγω, εἶπεν, εἰς τὴν Ῥώμην, τὴν εὐσεβὴ πόλιν, νὰ ἐμπιστευθῶ ὅλα εἰς τὸν Πάπαν.

« Ἀρχίζω φαιδρὸς τὸν δρόμον, καὶ ὁ Θεὸς θὰ με φυλάττῃ· πηγαίνω πρὸς ἕνα Πάπαν καλούμενον Οὐρβανόν, νὰ ἴδω ἂν θὰ με προστατεύσῃ.

«— Ἄγιε Πάπα, πνευματικὲ μου πάτερ, σοῦ καταγγέλλω τὸ ἁμάρτημα, ὅπερ ἔπραξα εἰς τὴν ζωὴν μου· ἄκουσον νὰ σὲ τὸ εἶπω.

« Ἐζῆσα ἐν ὁλόκληρον ἔτος πλησίον μιᾶς γυναικὸς, τῆς Ἀφροδίτης· τώρα θέλω νὰ ἐξομολογηθῶ καὶ νὰ μετανοήσω, διὰ νὰ ἴδω πρόσωπον Θεοῦ.

« Ὁ Πάπας εἶχε μίαν λευκὴν ῥάβδον, ἐκ κλάδου ξηροῦ· « ὅταν ἀποκτήσῃ φύλλα αὐτὴ ἡ ῥάβδος, θὰ σοῦ συγχωρηθῶσι τ' ἁμαρτήματα. »

«— Κ' ἐν ἔτος, ἐν μόνον ἔτος, ἂν πρόκηται νὰ ζήσω εἰς αὐτὴν τὴν γῆν, θέλω νὰ μετανοήσω καὶ νὰ ἐξομολογηθῶ, διὰ νὰ ἴδω πρόσωπον Θεοῦ.

« Κ' ἐξῆλθε τῆς πόλεως ἀλγῶν καὶ ὀδυρόμενος· — Μαρία, μῆτερ, παρθένος, ἂν πρέπη νὰ σ' ἀποχωρισθῶ,

« Τότ' ἐπιστρέφω πάλιν εἰς τὸ ἕρος, αἰωνίως καὶ ἀνεπιστρεπτει, πρὸς τὴν τρυφεράν μου Ἀφροδίτην, ὅπου ὁ Θεὸς με στέλλει.

(α) Τοῦ ἄσματος τούτου παρατίθημι μετάφρασιν εἰς τὸ πεζόν, νομίσας ἀδύνατον τὴν κατὰ στίχον πιστὴν ἀπόδοσιν τοῦ ἰδιοῤῥύθμου καὶ ἰδιογλώσσου αὐτοῦ μνημείου τῆς ἀρχαίας γερμανικῆς φιλολογίας. Σ. τ. Μετ.

«— Καλῶς ὤρισες, καλέ μου Ταγχούζερ· μακρὸν χρόνον σ' ἐστερήθην· καλῶς ὤρισες, ἀγαπητέ μου ἱππότη, πιστέ μου ἥρωε.»

« Μετ' ὀλίγον, τὴν τρίτην ἡμέραν, ἤρχισε ν' ἀναθάλῃ ἡ ῥάβδος τοῦ Πάπα· τότε ἐστειλαν ἀγγέλους παντοῦ, ὅθεν εἶχε διαβῆ ὁ Ταγχούζερ.

Ἀλλ' αὐτὸς ἦτον εἰς τὸ ὄρος, κ' ἐκεῖ ὤφειλε νὰ μείνῃ, μέχρι τῆς δευτέρας παρουσίας, ὅταν τὸν καλέσῃ ὁ Θεός.

« Οὕτω δὲν πρέπει νὰ φέρεται κενεὶς ἱερεὺς· ν' ἀπελπίζῃ τὸν ἄνθρωπον· ὅταν ἐκεῖνος θέλῃ νὰ ἐξομολογηθῇ καὶ νὰ μετανοήσῃ, πρέπει νὰ τῷ συγχωρῶνται αἱ ἁμαρτίαι του. »

Ὅταν τὸ πρῶτον ἀνέγνων τὸ ἄσμ' αὐτὸ ἐν τῷ προμνημονευθέντι βιβλίῳ τοῦ Κόρνμανν, μ' ἐξέπληξεν ἐμπρῶτοις ἡ μεταξὺ τῆς γλώσσης του ἀντίθεσις καὶ τοῦ σχολαστικῶς λατινίζοντος, ἀντιπαθητικοῦ ὅρους, τοῦ 17ου αἰῶνος, ἐν ᾧ ἦν γεγραμμένον τὸ βιβλίον. Μοὶ ἐφάνη ὡς ν' ἀνεκάλυψα αἴφνης ἐνὸς ἀμυροῦ λατομείου πλουσίαν χρυσοῦχον φλέβα, καὶ αἱ ἀφελεῖς ἀλλ' ὑπερήφανοι κ' ἔντονοι συγχρόνως λέξεις τοῦ ἄσματος ἠκτινοβόλησαν πρὸ ἑμοῦ, ὥστ' ἐτυφλώθη σχεδὸν ἡ καρδίᾳ μου ἐκ τοῦ ἀπροσδοκῆτου θάμβους. Ἐμάντευσα πάραυτ' ἐκ τοῦ ἄσματος ἐκείνου ἀντήχησε φαιδρά, γνώριμος εἰς τὸ οὖς μου, φωνή. ἤκουσα ἐν αὐτῷ τοὺς φθόγγους τῶν ἐν ἀναθέματι προγεγραμμένων ἐκείνων ἀηδόνων, αἵτινες ἐκρύπτοντο μὲ κλειστὸν τὸ ῥάμφος καθ' ὅλην τὴν μεσαιωνικὴν ἐποχὴν τῶν Παθῶν (1) καὶ μόλις ἐνίοτε, ὅπισθεν πολλάκις τῶν κιγκλίδων μοναστηρίου, ἠκούοντο μέλπουσαι ἀπροσδόκητοι φαιδράν τινα ᾠδὴν. Γνωρίζεις, ἀναγνώστα, τὰς ἐπιστολάς τῆς Ἐλοΐσης πρὸς τὸν Ἀβαιλάρδον; Μετὰ τὸ ὑψηλὸν ἄσμα τοῦ μεγάλου βασιλέως — ἐμιλῶ περὶ τοῦ βασιλέως Σολομώντος. — δὲν γνωρίζω φλογερότερον ἐρωτικὸν ἄσμα ἢ τὸν μεταξὺ τῆς Ἀφροδίτης καὶ τοῦ Ταγχούζερ διάλογον· τὸ ποίημα αὐτὸ εἶνε μάχη ἔρωτος, καὶ πορφυροῦν τῆς καρδίας αἷμα ῥέει διὰ τῶν σίχων του.

Ἀληθινὰ, ὅποις μεγαλοπρέπει! εὐθὺς ἐν ἀρχῇ ἀπαντῶμεν χωρίον θαυμασίας καλλονῆς. Ὁ ποιητῆς μᾶς δίδει τὴν ἀπάντησιν τῆς Ἀφροδίτης, ποῖν

ἢ ἀναφέρῃ τὴν ἐρώτησιν τοῦ Ταγχούζερ, ἥτις προκαλεῖ τὴν ἀπάντησιν ἐκείνην. Διὰ τῆς ἐλλείψεως ταύτης ἀφίεται ἐλεύθερον τὸ στάδιον εἰς τὴν φαντασίαν μας, καὶ μαντεύομεν οὕτω πᾶν ὅτι ὁ Ταγχούζερ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, ὅπερ δυσκολώτατα ἤθελε παρασταθῇ διὰ λέξεων. Μ' ὅλην αὐτοῦ τὴν μεσαιωνικὴν ἀγνότητά κ' εὐσέβειαν, κατώρθωσεν ὁ παλαιὸς ποιητῆς νὰ ζωγραφίσῃ ἐπιτυχέστατα τὰς ἐλευθρίας γοητείας καὶ τ' ἀναιδῇ ἀγκίσματα τῆς Ἀφροδίτης. Νεώτερός τις διεσθαρμένος συγγραφεὺς δὲν ἤθελεν εἰκονίσει κάλλιον τὴν μορφήν τοῦ δαιμονίου αὐτοῦ γυναικίου, τῆς διαβολικῆς αὐτῆς γυναικὸς, ἥτις παρ' ὅλη τῇ δλυμπίᾳ αὐτῆς ἀλαζονείᾳ, καὶ ὑφ' ὅλον τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτῆς πάθος, διαφαίνει οὐχ ἥττον τὴν ἐταίραν· εἶνε οὐρανία, ἀμβροσίαν ἀποπνέουσα, Φρύνη, Θεότης μὲ τὰς καμελίας (1), συντήρουμένη Θεά, οὕτως εἶπεῖν. Ἐξετάζων τὰς δέλτους τῶν ἀναμνήσεών μου, νομίζω ὅτι τὴν ἀπῆντησα ἡμέραν τινα, εἰς τὴν πλατείαν τῆς Βρέδας (2), παρερχομένην μ' ἐλαφρὸν κ' ἐπίχαιρ' τὸ βῆμα· ἐφόρει μικρὸν φαῖν πῖλον, ἐξητημένης ἀπλότητος, καὶ ἐκαλύπτετο ἀπὸ σιαγόνος μέχρι πτέρνης διὰ λαμπροῦ ἰνδικοῦ σαλίου, οὐτινος οἱ κροσσοὶ ἔθιγον τὸ ἔδαφος. — Ποίου εἶδους γυνὴ εἶν' αὐτή, ἠρώτησα τὸν κύριον Βαλζάκ, ὅστις μὲ συνώδευε. — Γυνὴ συντηρουμένη, μὲ ἀπεκρίθη ὁ μυθιστοριογράφος. — Ἐγὼ τὴν ἐνόμισα μᾶλλον δούκισσαν. Ἐκ τῶν πληροφοριῶν ὅμως κοινοῦ φίλου, φθάντος ἀκριβῶς τὴν στιγμὴν ἐκείνην, εἶδομεν ὅτι ἀμφοτέρωι εἶχομεν δίκαιον.

Ἐπίσης καλῶς, ὡς τὸν χαρακτῆρα τῆς Ἀφροδίτης, εἰκόνισεν ὁ παλαιὸς ποιητῆς τὸν τοῦ Ταγχούζερ, τοῦ γενναίου ἐκείνου ἱππότη, ὅστις εἶνε ὁ ἱππότης de Griex τοῦ Μεσαιῶνος. Ὅποις ὠραία ἰδέα, ὅτ' ἐν μέσῳ τοῦ ἄσματος ἄρχετ' αἴφνης ὁ Ταγχούζερ λαλῶν πρὸς τὸ κοινὸν ἐν ἰδίῳ ὀνόματι, καὶ μᾶς διηγεῖται ὅτι ὁ ποιητῆς κυρίως ὤφειλε νὰ διηγηθῇ, πῶς δηλαδὴ διατρέχει ἀπελπισ τὸν κόσμον. Βλέπομεν ἐκ τούτου τὴν ἀδεξιότητα ἀπαιδεύτου ποιητοῦ, ἀλλὰ φθόγγοι τοιοῦτοι ὅμως παράγουσι θαυμάσιον ἐν τῇ ἀφελείᾳ τῶν ἀποτελέσμα.

Δύσκολον ἤθελεν εἶσθαι νὰ ὀρίσῃ τις ἀκριβῶς

(1) Passionszeit καλοῦσιν οἱ Γερμανοὶ φιλολογικὴν τινα τοῦ Μεσαιῶνος ἐποχὴν, καθ' ἣν ἐπεκράτει τὸ θρησκευτικὸν πνεῦμα, ἐκ τῆς ἱερᾶς ἱστορίας, πρὸ πάντων τῆς τῶν Παθῶν, ἐλαμβάνοντο τὰ θέματα τῶν πλείστων φιλογικῶν προτόνων. Σ. τ. Μ.

(1) Μεταφορὰ τοῦ συγγραφέως ἐκ τοῦ γνωστοῦ μυθιστορήματος τοῦ Ἀλεξάνδρου Δουμά, υἱοῦ, : « Ἡ Κυρία μὲ τὰς Καμελίας. » Σ. τ. Μ.

(2) Place Bréda, πλατεῖα ἐν Παρισίοις. Σ. τ. Μ.

τὴν ἡλικίαν τοῦ προτεθέντος ἄσματος· ὑπάρχει ἤδη εἰς ἀσύναπτα φύλλα τυπωμένον· μὲ πανάρχαια στοιχεῖα. Νέος τις γερμανὸς ποιητής, ὁ κύριος Bechstein, ὅστις ἀνεμνήσθη φιλικῶς ἐν Γερμανίᾳ ὅτι εἶχομεν συνομιλήσει ἐν Παριείοις περὶ τῶν ἀσυνάπτων ἐκείνων φύλλων, μ' ἔστειλε κατ' αὐτὰς ἐν, ἐπιγραφόμενον : « Τὸ ἄσμα τοῦ Ταγγούζερ » (Das Lied von dem Danheüser). Τὸ ἔτι μᾶλλον ἀρχαιοτρόπον τῆς γλώσσης μ' ἐμπόδισε νὰ παραθέσω τὴν ἀρχαιότεραν ταύτην ἀντὶ τῆς ἀνωτέρω νεωτέρας γραφῆς τοῦ ἄσματος. Ἡ ἀρχαιότερα ἔχει πολλὰς παραλλαγὰς, καὶ ποιητικώτερον, κατ' ἐμὴν γνώμην, τὸν χαρακτῆρα.

Κατὰ τὴν ἑλᾶσον ἐπίσης πρὸ τινος ἐπεξεργασίαν τινὰ τοῦ αὐτοῦ ἄσματος, ὅπου, μὲλις διατηρουμένης τῆς ἐξωτερικῆς περιοχῆς τῶν παλαιότερων γραφῶν, αἱ ἐσωτερικαὶ ἰδέαι εἶνε περιέργως μεταβεβλημέναι. Ἐν τῇ παλαιᾷ του μορφῇ εἶνε ἀναντιρρήτως ὠραιότερον, ἀπλούστερον καὶ μεγαλοπρεπέστερον τὸ ποίημα· μόνον δὲ ἀληθείᾳ τις αἰσθημάτων εἶνε κοινὴ μετὰ τῆς παλαιᾶς του διαμορφώσεως καὶ τῆς νεωτέρας. Κατέχων βεβαίως τὸ μόνον αὐτῆς ὑπάρχον ἀντίτυπον, τὸ ἀνακοινῶ ὧδε τοῖς ἀναγνώσταις μου :

Χριστιανοί, μὴ σᾶς πλανοῦν τοῦ Στανᾶ οἱ δόλοι,
Μὲ τ' ἄσμα τοῦ Ταγγούζερ συνετισθῆτε ὅλοι·
Ὁ εὐγενὴς Ταγγούζερ, τέρψεις ζητῶν, πηγαίνει
Εἰς τὸ βουνὸν τῆς Κύπριδος, καὶ χρόνους ἐπτά μένει·
« — Κύπρις, ὠραία Κύπρις μου, μακρότερον δὲν μένω,
Χαῖρε, γλυκεῖ· ἀγάπη μου, ἄφες με νὰ πηγαίνω. »
« — Σήμερον δὲν μ' ἐφίλησε· ὦ, φίλησόν με πρῶτα,
Κ' εἰπέ με, τί σοῦ ἔλειψεν, ὠραίᾳ μου ἱππότη ;
Τοῦ γλυκυτέρου οἴνου μου πίνεις μεστὸν τὸ κέρας,
Καὶ ῥόδα φέρ' ἡ κόμη σου δι' ὅλης τῆς ἡμέρας. »
« — Μ' ἐβάδρυναν καὶ φίλημα καὶ οἶνος τὴν καρδίαν . . .
Κύπρις, ὠραία Κύπρις μου, τώρα ποῦ ποικίαν·
Πολὺ συνεγάσασμεν· ποῦ καὶ νὰ δακρύσω,
Τὴν κόμην μου ἀντὶ ἀνθῶν μ' ἀκάνθας νὰ κοσμήσω. »
« — Ταγγούζερ, ἱππότη μου, νὰ μὲ πειράξης θέλεις·
Δὲν μ' εἶπες, πῶς οὐδέποτε νὰ μὲ ἀφήσης μέλλεις ;
Ἐλθέ εἰς τὸν κοιτῶνά μου νὰ παίζωμεν καὶ πάλιν,
Κ' εὐρὲ καὶ πάλιν τὴν χαρὰν εἰς τὴν λευκὴν μ' ἀγκάλην·
« — ὦ Κύπρις μου, τὰ κάλλη σου οὐδέποτε θὰ σβύσουν·
Πολλοὶ ἂν σὲ ἡγάπησαν, πολλοὶ θὰ σ' ἀγαπήσουν·
Πλὴν μ' ἄλλος συλλογιζόμαι, πόσον ἡρώων πλῆθος,
Πόσους θεοὺς ἐμέθυσε τὸ κρινωπὸν σου στῆθος,
Καὶ σκέπτομαι μ' ἀποστροφὴν πόση πληθὺς ἀκόμα
Θὰ μευσεθῇ ἀργότερον εἰς τὸ λευκὸν σου σῶμα. »
« — Ταγγούζερ, ὦ ! σὺ αὐτοὺς τοὺς λόγους νὰ μὲ εἴπης ;
Ἄχ ! τόσο, καὶ ἂν μ' ἔδαιρες, σκληρὲ, δὲν θὰ μ' ἐλύπει·
Ναί, κάλλιον νὰ μ' ἔδαιρες, παρὰ νὰ μὲ ὑβρίσης,
Ἀχάριστε χριττιανέ, καὶ νὰ μ' ἐξευτελίσης·

Οὕτω ν' ἀνταμειφθῇ ποτὲ ὁ ἔρως μου ἐφρόνει ;
Δὲν σὲ κρατῶ· ὀγιάζει, καὶ σοῦ ἀνοίγω μόνη. »

Ἡ Ῥώμ'. ἡ πόλις ἡ σεπτὴ, ταρασσεται, σημαίνει·
Ἡ λιτανεῖα προχωρεῖ, ὁ πάπας διαβαίνει.
Εἶνε ὁ Οὐρβανός· τριπλοῦν στέμμα φορεῖ, καὶ μόνον
Κρατοῦσι τῆς πορφύρας του τὰ κράσπεδα βαρβανοί.
« — Στῆθι, ὦ πάτερ Οὐρβανέ, νὰ μ' ἐξομολογήσης,
Τὰ κρίματά μου νὰ σ' εἰπῶ, τοῦ Ἄδου νὰ μὲ ῥύσῃς !
Ἀνοίγει ὁ λαὸς, σιγῶν τῆς τελετῆς οἱ τόνοι·
« Τίς ὁ ὠχρὸς προστύχητής, κλίνων χαμαὶ τὸ γόνυ ;
— Ἄγιε Πάτερ, δύνασαι νὰ δέσῃς καὶ νὰ λύῃς ;
Σῶσόν μ' ἀπὸ τὰς φοβερὰς τοῦ δαίμονος ἀλύσεις !
Εἶπ' ὁ Ταγγούζερ· ζητῶν ἀγάπης φιληδόνους,
Ἡμῖν ἐπτά εἰς τὸ βουνὸν τῆς Ἀφροδίτης χρόνους·
Ἡ Κύπρις εἶν' ἡ καλλονὴ, ὦ πάτερ, κ' ἡ γλυκύτης·
Ὡς ἄρωμα, ὡς φωτεινὴ ἀκτίς εἶν' ἡ φωνὴ τῆς.
Ὡς χρυτάλλις, τὸ τρυπερὸν μυζῶσα ἄνθους σῶμα,
Πρὸς τὸ ὕγρον τῆς ἱππᾶτος καὶ ἡ ψυχὴ μου στόμα·
Μέλινες βόστρυχοι κοσμοῦν τὰς εὐγενεῖς τῆς ὄψεις.
Καὶ ἀναπνέων, ἂν ἰδῇς τ' ὄμμα τῆς, θὰ προσκύψῃ·
Ἄν σὲ ἰδῇ τὸ βλέμμα τῆς, ἄλυσίς σὲ δεσμεύει . . .
Καὶ δὲν ἡξέωρον, τοῦ βουνοῦ ὁ πούς μου πῶς ἐξέβη !
Ἐφυγον, πλὴν μ' ἀκολουθεῖ ἔτι, θαρρῶν, τὸ βλέμμα
Τῆς γυναῖκος, κ' ἐπίστρεψε· μοῦ ψιθυρίζ' ἡρέμα·
Νεκρὸς ἡμέραν, ἀνακτῶ τὴν νύκτα πάλιν βίον,
Ὅταν τὴν βλέπω εἰς γλυκεῖς ὀνειρούς μου πλησίον·
Μὲ τοὺς λευκοὺς ὀδόντας τῆς, ἀπὸ ψυχῆς εὐθύμου
Γελά, . . . ὅταν τὸ σκέπτομαι, [ὀρηνοῦν οἱ ὀφθαλμοί μου·
Τὴν ἀγαπῶ ! τὴν φλόγα μου οὐδὲν νὰ σβέσῃ μέλλει,
Ὡς τὴν ὀρμὴν οὐδεὶς φραγμὸς χειμάρρου καταστέλλει.
Πηδᾷ τ' ὀργίλον ῥεῖθρόν του τοὺς βράχους ἀφρισμένον,
Συντρίβεται κατὰ πετρῶν, ἀλλὰ περᾷ προβαῖνον·
Θὰ ἔδιδον τὸν οὐρανὸν ἂν εἶχον εἰς ἐκείνην,
Τὸν ἥλιον θὰ ἔδιδον τὰ ἄστρα, τὴν σελήνην . . .
ὦ ! φλογερὰ τὴν ἀγαπῶ, κ' ἡ φλόξ αὐτῇ μὲ τίχει·
Μήπως τοῦ ἄδου εἶνε πῦρ ; . . ὦ πάτερ μου, τί φρίκη !
Σὺ πάτερ, ὅστις δύνασαι νὰ δέσῃς καὶ νὰ λύῃς,
Σῶσόν μ' ἀπὸ τὰς φοβερὰς τοῦ δαίμονος ἀλύσεις !
Τὰς χεῖρας ὕψωσεν αὐτὸς καὶ εἶπ' ἐν κατηφείᾳ·
« — Ταγγούζερ ταλαίπωρε, δὲν λύετ' ἡ μαγεία·
Ἡ Κύπρις εἶν' ὁ χεῖριστος τῶν διαβόλων πάντων,
Τῶν τρυπερῶν τῆς νὰ λυθῇς ἀδύνατον ἱμάντων.
Μὲ τὴν ψυχὴν σου τῆς σαρκὸς τὰς ἡδονὰς πληρῶναι·
Θὰ καίεσαι· ἐπ' ἄπειρον ἐντὸς τοῦ Ἄδου χρόνον. »

Ἀπέργετ' ὁ Ταγγούζερ· φεύγει ταχὺς, . . . ἀσθμαίνει,
Κ' εἰς τὸ βουνὸν τῆς Κύπριδος μεσάνυχτα ἐμβαίνει.
Ἡ Ἀφροδίτῃ ἐξυπνεῖ, τῆς κλίνης καταβαίνει,
Καὶ περιβάλλει τρυφερὰ τὸν ἑραστὴν ὠλένη.
Αἶμα ἡ ρίς αὐτῆς θερμόν, τ' ὄμμα τῆς δάκρυ ἔχει·
Μ' αἶμα καὶ δάκρυ τὴν μορφὴν τοῦ ἑραστοῦ τῆς βρέχει·
Ἐπὶ τῆς κλίνης σιωπῶν ὁ ἑραστὴς καθεύδει,
Κ' ἐκείνη δι' αὐτὸν ζωμόν νὰ ἐτοιμάσῃ σπεύδει.
Ἄρτον τῷ δίδει καὶ ζωμόν, τοὺς πόδας αὐτοῦ πλύνει
Καὶ μειδᾷ κτενίζουσα αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ·

• — Ταγχούζερ ἰππότα μου, ἤλθες πολὺ ἐξώρας·
 Εἰς ποίας περιήρχεσθαι τοσούτον χρόνον χώρας ;
 « — Εἰς Ἱταλίαν, Κύπρις μου· ὑπόθεσιν μεγάλην
 ἔχον εἰς Ῥώμην· ἀλλ' ἰδοὺ, ἤλθα ὅπως πάλιν.
 Ὁ Τίβερις τοὺς λόφους τῆς εἰς δύο διαστέλλει·
 Ἰῶδα τὸν Πάπαν εἰς αὐτὴν· χαιρετισμοὺς σὲ στέλλει.
 Ἰῶδα τὰ Μεδιόλανα, εἶδα τὴν Φλωρεντίαν,
 Ἄ' εἰς τὴν ἀγρίαν ἔπειτα ἀνέβην Ἑλβετίαν.
 Χιῶν νὰ πίπτῃ ἤρχισε, τὰς Ἀλπεῖς ἔτ' ἐπέρων,
 Αἱ λίμναι ἐγέλων, ἀετοὶ ἐκρωζὼν ἐξ αἰθέρων.
 Ἐκ τοῦ Γοθάρδου ἤκουσα νὰ βέγγῃ ἡ Γερμανία
 Ὑπ' ἀρχηγούς τριάκοντα καὶ ἐξ ἑν ἡσυχία. . .
 Πλὴν, Κύπρις μου, δὲν ἔβλεπον ποτὲ νὰ ἔλθῃ ὅπως
 Ἐδῶ μ' ἀρέσκει, καὶ ποτὲ, ποτὲ δὲν θὰ σ' ἀφήσω. »

(ἔπεται συνέχεις).

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ἐπιστολὴ Συνοδικὴ τῶν Ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν τῆς ἐφ' ἡμᾶς Λήξεως, Χριστοφόρου Ἀλεξανδρείας, Ἰωβ Ἀκτιοχίας καὶ Βασιλείου Ἱεροσολύμων πρὸς Θεόφιλον, αὐτοκράτορα Κωνσταντινουπόλεως, περὶ τῶν ἁγίων καὶ σεπτῶν εἰκόνων. Νῦν πρῶτον ἐκδιδότος Ἰωάννου Σακκελίως. Ἀθήνησι ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ἰ. Κασσανδρέως ΑΩΞΔ'. Εὐρίσκειται παρὰ τῷ βιβλιοπώλῃ Μ. Ζ. Πρακτικῇ δ'.

ΕΝ ΜΕΣΩ τῆς τύβης τῶν σκιαμαχούντων καὶ ἐφ' ἃ μὴ δεῖ δαπανωμένων λογίων μας, εἰάρεστον εἶνε ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄνδρες, οἵτινες καὶ πρὸς τὴν κοινὴν ὠφέλειαν ἀφορῶντες καὶ τὴν ἐθνικὴν δόξαν κάλλιον ἐξυπηρετοῦντες, ἀσχολοῦνται περὶ τὴν ἔρευναν τῶν προγονικῶν καμηλιῶν, ὅσα εὐτυχῶς διέφυγον τὸν χρόνον καὶ τὰς καιρικὰς περιπετείας, καὶ ἐκφέρουσιν εἰς τὴν δημοσιότητα τὰ ἀποτελέσματα τῶν χρονίων καὶ πολυμύχθων αὐτῶν ἐρευνῶν. Οἱ καθ' ἡμᾶς λόγοι, εἰς ἑν καὶ μόνον καταγινόμενοι, πῶς διὰ τοῦ μικροσκοπεῖν νὰ εὐρωσι τυπογραφικόν τι παρόραμα ἢ καὶ γραμμικὴν τινα παραδρομὴν ἵνα δείξωσι τότε ἐν ὕβρεσι καὶ ἀπρεπέσιν ἐκφράσεσιν ὕλην αὐτῶν τὴν πολυμάθειαν καὶ σοφίαν, ὅπως καὶ ἑαυτοῖς δόξαν ἤθελον περιποιήσῃ καὶ τὸ ἔθνος ἤθελον ὠφεληθεῖ, ἂν, ἀντὶ νὰ παρέχωσιν εἰς νέους ἱεροκλεῖς ὕλην Ἀστέων, ἐνησχολοῦντο περὶ σπουδαιότερα καὶ Ἑλληνοπρεπέστερα ἀντικείμενα ;

Τοιαύτας σκέψεις ἐμπνέει εἰς ἕκαστον ἡ κατὰ

πρῶτον ἐκδοσίς τῆς Συνοδικῆς ταύτης Ἐπιστολῆς. Ὁ Κ. Ἰωάννης Σακκελίως εἶνε ἐκ τῶν ὀλιγίστων λογίων, οἵτινες ἠννόησαν καλῶς καὶ τὰς διανοητικὰς ἀνάγκας τοῦ ἔθνους καὶ τὴν ἀληθῆ δόξαν αὐτοῦ.

Κάτοχος παιδείας μεγίστης, ἐξησχημένος ἰδίως περὶ τὴν ἀναδίφησιν τῶν Μεσαιωνικῶν ἔργων τοῦ πνεύματος, κέκτηται προσέτι ὅ,τι οἱ πλείστοι λόγοι ἡμῶν στεροῦνται, ἢ, διὰ νὰ εἰπῶμεν σαφέστερον, ὑπερβαίνει αὐτοὺς κατὰ τὸν ζήλον καὶ τὴν ὀρθῶς ἐννοουμένην φιλοπατρίαν. Ἀντικείμενον ἐνδελεχοῦς καὶ πολυχρονίου ἐργασίας ἡ ἀνέκδοτος αὐτοῦ Πατριαρχικὴ Βιβλιοθήκη, ἐξ ἧς ἀντεγράφη ἡ προκειμένη Συνοδικὴ Ἐπιστολὴ, καὶ περὶ ἧς καὶ ἄλλοτε ἡ Χρυσάλλις ἐποιήσατο λόγον, πρόκειται νὰ διαχύσῃ φῶς μέγα ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς φιλολογίας ἅμα καὶ ἱστορίας, καὶ εἶνε τὸ πρῶτον τοιοῦτου εἶδους ἔργον Ἕλληνας καὶ ὅμως εἶνε λυπηρὸν νὰ τὸ εἰπῶμεν, τὸ ἔργον αὐτὸ μένει εἰσέτι ἀνέκδοτον, διότι δὲν παρέχονται τῷ ἐκπονήσαντι αὐτὸ τὰ ἀνάλογα πρὸς ἐκτύπωσιν μέσα. Βεβαίως ἐδύνατο ὁ Κ. Ι. Σακκελίως μετ' ὠφελείας οὐ σμικρὰς νὰ παραχωρήσῃ τὴν Πατριαρχικὴν Βιβλιοθήκην του εἰς ξένους, οἵτινες προσεφέρθησαν νὰ τὴν ἀγοράσωσιν· ἀλλὰ τὸ ἐθνικὸν αἰσθηματὸν ἠνάγκασε ν' ἀπορρίψῃ πᾶσαν τοιαύτην προσφορὰν, διότι δὲν ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ ἔργον Ἑλληνικὸν ὑπὸ μὴ Ἑλλήνων ἐκδιδόμενον.

Ἡ προκειμένη Συνοδικὴ ἐπιστολὴ, γεγραμμένη κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 836 καὶ πρὸς τὸν ἐπὶ εἰκονομαχίᾳ περιβόητον αὐτοκράτορα Θεόφιλον ἀπειθυνομένη, διαφωτίζει σπουδαῖον ἐκκλησιαστικὸν ζήτημα. Παρὰ Κωνσταντίνου τοῦ Πορφυρογεννήτου ἀναφέρεται ὅτι εἶχε ποτὲ συγκροτηθῇ τοιαύτη Σύνοδος ἐν Ἱεροσολύμοις καὶ Συνοδικὴ Ἐπιστολὴ εἶχεν ἀποσταλεῖ πρὸς τὸν Θεόφιλον, καὶ ἐκ τῶν μεταγενεστέρων δὲ Μελετίου ὁ Ἀθηνῶν καὶ Δοσίθεος ὁ Ἱεροσολύμων ἐμνημόνευσεν ἐν παρόδῳ τῆς Συνόδου ταύτης· ἀλλ' αἱ μαρτυρίαι αὐτῶν ἐθεωροῦντο ἀνεπαρκεῖς καὶ πολλοὶ ἀμφέβαλον περὶ τοῦ ἀν-ποτε ἢ περὶ ἧς ὁ λόγος Συνόδος συνεκροτήθη. Ὁ Φραγκίσκος Κομβεφίσιος, πρῶτος ἐκδοὺς ἀπὸ χειρογράφου τεύχους τῆς ἐν Παρισίοις αὐτοκρατορικῆς Βιβλιοθήκης ἐπιστολὴν τινα πρὸς τὸν Θεόφιλον ἐπ' ὀνόματι Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, ἐξέφερε τὴν εἰκασίαν ὅτι ἡ ἐπιστολὴ αὕτη οὐδόλως ἀνήκει εἰς τὸν Ἰωάννην αὐτὸν, ἀλλ' εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ Πορφυρογεννήτου ἀναφερομένη, καὶ ὅτι οὐδέποτε μὲν οἱ Πατριάρχαι συνήλθον εἰς Σύνοδον, ἀλλ' ἡ ἐπιστολὴ ἐξεδόθη τὸ πρῶτον ὑπὸ